همنی پرونده

درباره فرهنگ مصرف‌گرایی و کالاهای لوکسی که در حال تسخیر بازار و زندگی‌هایمان است

هویج ۹۰ هزار تومانی و تمشَک ۵۰۰هزار تومانی هم رسید!

حتما شما هم این روزها تصویر بسته های هویج ۹۰ هزار تومانی آمریکایی را دیده اید. یادتان هست سال ها پیش به‌ویژه در دهه شصت «نارگیل»، «آناناس»، «انبه» و «کیوی» را از نزدیک ندیده بودیم و حتی فرصت خوردن میوه‌ای مثل موز هم، سالی یک‌بار پیش می‌آمد. اما کم کم هر کدام از این میوه‌ها در دوره‌ای، از کشورهای آفریقایی یا جنوب‌شرق آسیا، وارد بازار میوه و تره‌بار ایران شد و به رغم قیمت بالا نسبت به میوه‌های وطنی، در سبد خرید خانواده‌های ایرانی نشست و اول از روی هیجان تجربه و بعدها به دلیل احساس نیاز، کم‌کم به جزء ثابت خریدهای روزمره خانواده‌های ایرانی تبدیل شد. تا جایی که این روزها، دیگر تصور سبد میوه پذیرایی از مهمان، بدون موز و کیوی سخت است و برگزاری مراسم خواستگاری، بدون یکی، دو دانه آناناس، بی‌توجهی به حساب می‌آید! به این فهرست اضافه کنید: گوجه‌گیلاسی، کلم‌بروکلی، انواع روغن و سس، برنج و شکر سرخ، انواع پنیر و شکلات صبحانه، چیپس‌ها و نوشیدنی‌های جورواجور و تعداد زیادی فست‌فود که تا پیش از این نمی‌شناختیم اما این روزها حس می‌کنیم زندگی بدون آن‌ها امکان ندارد! می‌بینید؟ فرمول تغییر ذائقه مخاطب، شکل دادن احساس نیاز به یک کالای غیرضروری و در نهایت، ایجاد بازارهای جهانی برای یک کالای لاکچری، به همین سادگی است: محصولی را که مخاطب تا پیش از این از وجودش بی‌اطلاع بوده یا به آن احساس نیاز نمی‌کرده با ظاهری چشم‌نواز و در بسته‌بندی‌های شیک، با قیمت بالا و توصیه و تاکید بر خواص عجیبش، ارائه می‌کنی و آن قدر روی متفاوت بودنش تبلیغات می‌کنی تا مخاطبان، مشتری و کم‌کم، علاقه‌مند و وابسته شوند. اتفاقی که در سال‌های اخیر، برای محصولات خارجی زیادی در ایران افتاده و همچنان ادامه دارد و به تازگی انتشار عکس‌های جالبی مثل «هویج آمریکایی ۹۰ هزار تومانی»، «میوه‌های عجیبی مثل پیتایا، جک‌فروت و رمبوتان، هر کدام کیلویی ۵۰ تا ۱۰۰ هزار تومان»، «انواع پنیرهای فرانسوی، هر برش صدگرمی ۳۰ هزار تومان» و «تمشک ۴۸۰ هزار تومانی» که در شعبه‌هایی از فروشگاه شهروند تهران، عرضه شده، در شبکه‌های اجتماعی، تعجب بسیاری از ایرانی‌ها را برانگیخته است و همه حیرت‌زده، می‌پرسند: «واقعا در کشوری چهارفصل مثل ایران با وجود محصولات کشاورزی متنوع و باکیفیت و تولیدکنندگان داخلی محصولات خوراکی، ورود هویج و تمشک و بیسکویت و شکلاتِ چندده هزار تومانی که تقریبا هیچ فایده ای جز ذائقه سازی، گسترش فرهنگ مصرف‌گرایی و سرخوردگی تولیدکننده داخلی ندارد، چه معنی می‌تواند داشته باشد؟»

به بهانه رکوردشکنی گزارشگر ورزشی زن ایرانی
مرور اولین و خاص‌ترین گزارشگران زن ایران و جهان

از زهره هاشمی تا نامزد کاسیاس

مجید حسین‌زاده- گزارشگری مسابقات ورزشی با اطلاعات و هیجان بالایی که می‌طلبد، کار تخصصی و دشواری است که در تمام دنیا کمتر به زنان سپرده می‌شود. به طور مثال تا همین سال گذشته میلادی، هیچ زنی موفق نشده بود مدیران شبکه‌های معتبر ورزشی را راضی کند تا گزارش یک مسابقه یورو را به او بسپارند. با این حال، زنان جسور و پیگیری در ایران و جهان، پا به این عرصه گذاشته‌اند و اتفاقا تحسین هم شده اند. بد نیست این روزها که نام «مائده علاقه‌مند» گزارشگر مسابقات قهرمانی کبدی آسیا به واسطه ۱۰ ساعت گزارش بر سر زبان‌هاست، هم با تعدادی از گزارشگران ورزشی زن ایران و دنیا آشنا شوید و هم از زبانِ خود خانم علاقه مند، از ابعاد گوناگون این دنیا سر درآورید.

گفت‌وگو با «مائده علاقه‌مند» بانوی گزارشگر ورزشی که با ۱۰ ساعت گزارش کبدی خبرساز شد

ماجرای یک رکورد زنانه متفاوت!

الهه توانا- اوایل آذرماه، مسابقات قهرمانی کبدی آسیا در گرگان برگزار شد؛ این مسابقات که با حاشیه مربوط به پوشش سرمربی تیم تایلند توجه خیلی‌ها را به خودش جلب کرد، اتفاق به‌مراتب جالب‌تر و مهم‌تری را هم رقم زده‌بود که خیلی به چشم نیامد؛ ماجرا از این قرار است که مسابقات در دو گروه بانوان و مردان برگزار شد و طی اتفاقی کم‌سابقه، گزارش رادیویی مسابقات زنان به طور کامل به یک خانم سپرده شد؛ «مائده علاقه‌مند» کسی بود که با ۱۰ ساعت گزارش زنده رادیویی، رکورد جدیدی از گزارش مسابقات ورزشی بانوان را به اسم خودش ثبت کرد. آن‌چه در ادامه می‌خوانید گفت‌وگوی ما با خانم علاقه‌مند، به عنوان یکی از معدود گزارشگران ورزشی زنِ ایران است.

۱۰ ساعت گزارشگری

تلفن را که برمی‌دارد، انگار پیج رادیو را باز کرده ام؛ صدای پرانرژی و سرحالش از آن طرف خط، سر ذوقم می‌آورد. خانم علاقه‌مند، ظهر کسالت‌بارم را برای چند دقیقه به صبحی پرنشاط تبدیل می‌کند. بی‌مقدمه از او می‌خواهم ماجرای رکوردش را برایم تعریف کند؛ می‌گوید: «مسابقات قهرمانی کبدی آسیا قرار بود در سالن امام خمینی (ره) شهر گرگان برگزار شود؛ مسئولان صداوسیمای استان گلستان از من پرسیدند که می‌توانم بازی‌ها را گزارش کنم یا نه؟ خیلی برایم جالب بود که این درخواست از طرف خودشان بود. با کمال میل قبول کردم. قرار بود غیر از بازی‌های ایران با کشورهایی مثل سریلانکا، کره، ژاپن و پاکستان، بازی نیمه‌نهایی را هم به من بسپرند؛ اگر اشتباه نکنم بازی هندوستان و کره بود که اهمیت زیادی هم برایمان داشت، چون نتیجه این بازی تعیین می‌کرد ما با کدام تیم بازی خواهیم‌کرد؛ این بازی را هم به‌عنوان تنها بازی خارجی در آن سالن گزارش کردم. در نهایت ۲۰ ساعت گزارش انجام شد که ۱۰ ساعتش به بانوان اختصاص پیدا کرد؛ درست پابه‌پای آقایان. این رکوردی بود که افتخار ثبتش به لطف همکاران خوبم، نصیب من شد. لازم است تأکید کنم که من اولین گزارشگر زن ایران نیستم، بلکه در این زمینه صاحب رکوردم». به او می گویم من البته یادم نمی‌آید پیش از شما صدای گزارشگر خانمی را از رادیو شنیده‌باشم. جواب می دهد: «چرا، خانم «زهره هاشمی» قبلا یک‌بار گزارشگری فوتبال را انجام داده، خانم «اعظم حبیبی» هم در رادیو ورزش، لیگ برتر هندبال را گزارش کرده‌است، اما خب در طول این سال‌ها به همین گزارش‌های تک و توک بسنده شده‌است.»

عاشق کارم هستم

می پرسم: شما در حرفه خودتان آدم باسابقه‌ای هستید، شاید بدانید چرا فرصت‌های زیادی برای گزارشگری در اختیار بانوان قرار نگرفته‌است. خانم علاقه مند معتقد است: «بله، من از سال ۸۰ به‌طور حرفه ای وارد رادیو شدم. از همان لحظه ورودم هم دغدغه و علاقه‌ام گزارش ورزش بانوان بود، اما نمی‌دانم چرا در آن سال‌ها نمی‌توانستیم گزارشگر خانم داشته‌باشیم. درواقع من نمی‌توانم چیزی بگویم، چون نه سمت مدیریتی دارم نه چیزی از سیاست‌هایش می‌دانم. شاید هم آن‌ها چیزهایی می‌دانند که من نمی‌دانم. البته من بارها مسابقات مختلفی را در حد ده دقیقه، نیم ساعت یا چرخشی بین دو نیمه والیبال گزارش کردم. ولی تنها بازی‌هایی که کامل گزارش کردم، مسابقه کبدی بزرگ سالان امسال و قهرمانی جوانان سال گذشته بود. سه، چهار هفته پیش هم لیگ برتر تیر و کمان را گزارش کردم. این گزارش هم در نوع خودش جالب بود. پنجاه و پنج دقیقه طول کشید. خود مسئولان هم تعجب کردند و به من گفتند اگر می‌دانستیم واقعا می‌خواهی بازی را یکسره گزارش کنی، برایت میز و صندلی می‌گذاشتیم. تمام مدت، سر پا ایستادم و بازی را گزارش کردم، خسته هم نشدم چون عاشق کارم هستم». وی در پاسخ به این سوال که حالا به دغدغه و علاقه‌ای که ابتدای کارتان داشتید، رسیدید؟ می گوید: «بله. فکر می‌کنم به آرزویم رسیدم. خوشحالی من غیر از خودم، برای ورزش بانوان کشورم است که حرفه‌ای دیده‌شد، حرفه‌ای شنیده شد و حرفه‌ای به آن پرداخته شد.»

استعداد داریم؛ منتظر فرصتیم

از این گزارشگر رکورددار می پرسم فکر می‌کنید اگر فضا فراهم شود، گزارشگران خانم ما چقدر برای حضور در عرصه گزارشگری ورزشی آماده‌اند؟ جواب می دهد: «آدم های مستعد زیاد داریم. کافی است بهشان فرصت داده شود و البته خودشان هم با تمام وجود بخواهند. گزارشگری کار سختی است. تو باید بتوانی برای مخاطبت تصویرسازی کنی، باید ادبیاتی را به کار ببری که قابل پذیرش باشد. شاید ندانید واژه‌هایی که برای گزارشگری ورزش بانوان به کار می‌رود، یک‌سری ملاحظات خاص دارد. به‌علاوه این کار تحمل بالا، انرژی، صبر و تمرین زیاد می‌خواهد». خود شما مجموعه این مهارت‌ها را چطور یاد گرفته‌اید؟ «من از همان اوایل کارم، گزارش‌های ورزشی را خیلی جدی دنبال می‌کردم. زمانی هم که وارد رادیو ورزش شدم، مدیر اسبق رادیو از من خواست که بازی‌های بین‌المللی بدمینتون را گزارش کنم. درواقع بخشی از کار، علاقه و تجربه است اما آموزش هم دیدم. مثلا در رادیو، دوره آموزشی یک‌ساله برای گزارشگران برگزار شد که کاملا آکادمیک بود و ما هر روز مثل یک دانشجو سر کلاس می‌رفتیم؛ یا در دانشکده صدا و سیما و رکشاپی با مدرس خارجی برگزار شد و من تنها خانم شرکت‌کننده در آن کلاس بودم. خلاصه که من به هیچ کلاس و دوره آموزشی، «نه» نگفتم. از هر کلاس و هر استادی یک چیز آموختم که امروز به کارم می‌آید. تلاش‌هایی هم کردم، با مدیران سازمان بسیار صحبت کردم تا فضای گزارشگری خانم‌ها فراهم شود. از طرف دیگر با نایب رئیس فدراسیون‌های ورزشی هم ارتباط برقرار کردم، به آن‌ها گفتم از رادیو بخواهند بازی‌هایشان را گزارش کند، چون رادیو محدودیت های تصویری تلویزیون را ندارد. این کار همت متعالی می‌خواهد. خود فدراسیون‌ها هم باید قدمی بردارند تا شرایط برای حضور بانوان گزارشگر بیشتر فراهم شود. خبرهای خوشی در راه است».

«اولین»های دنیای گزارشگری ورزشی زنان

زهره هاشمی؛ اولین گزارشگر زن لیگ برتر فوتبال ایران

ترسیده بودم!

سال ۸۱ و در بازی حساس استقلال تهران و صبا، شنونده های رادیو ورزش از شنیدن صدای گزارشگر بازی شوکه شدند؛ چون یک زن، بازی را گزارش می‌کرد. «زهره هاشمی»، گوینده جوان رادیو که به فوتبال علاقه خاصی داشت و هیچ گاه این فرصت برایش پیش نیامده بود تا یک بازی فوتبال را گزارش کند، درباره آن روز می گوید: «حتی تصور این که بخواهید یک مسابقه لیگ فوتبال را گزارش کنید، هیجان انگیز است، چه برسد به این که در واقعیت این اتفاق بیفتد. این اتفاق برای من هم خیلی هیجان انگیز بود. من توانسته بودم یک کار کاملا متفاوت انجام بدهم که تا پیش از این، هیچ خانمی در کشورمان، شانس انجام دادنش را نداشت، اما باید این را هم بگویم که در آن لحظه واقعا استرس داشتم، تمام ترسم از این بود که نتوانم آن طور که باید از عهده اش بر بیایم. هرچند جالب بود اما گزارش بازی صبا و استقلال در حقیقت، مرا در عمل انجام شده قرار داد. من باید در همان لحظه و بدون هیچ آمادگی این کار را انجام می دادم. برای همین نفسم بند آمده بود و قلبم تند می زد. شاید برای من که سال ها در رادیو و تلویزیون تجربه گویندگی و اجرا دارم، گفتن این موضوع خیلی خوب نباشد اما واقعیت این است که من ترسیده بودم! همین که فکر می کردم من اولین کسی هستم که گزارش یک مسابقه فوتبال را انجام می دهد، استرس زا بود.» البته بعد از آن، هرچند هاشمی به عادل فردوسی پورِ بانوان معروف شد، اما هیچ گاه به او این فرصت داده نشد تا بتواند بازی دیگری را گزارش کند.

کلودیا نویمان؛ اولین گزارشگر زن مسابقات یورو مردان در ۲۰۱۶

عادت به شنیدن صدای مردانه را تغییر دهید

تا سال ۲۰۱۶ هیچ زنی موفق نشده بود جای مردان را برای گزارش بازی های حساس یورو در اروپا بگیرد اما مسئولان شبکه دوم تلویزیون آلمان، گزارش دو بازی ولز با اسلواکی و ایتالیا با سوئد در یورو ۲۰۱۶ را به «کلودیا نویمان» سپردند. این گزارشگر ۵۲ ساله با تجربه، قبل از آغاز رقابت های یورو ۲۰۱۶ گفته بود: «بخشی از جامعه ما با تغییر عادت ها مشکل دارد و به سختی با دگرگونی عادت هایش کنار می آید. ۹۰ دقیقه تمام، شنیدن صدایی زنانه در جریان یک مسابقه، نگاه نو و روحیه ای آسان گیر را می طلبد. از این گذشته بادهای مخالف در شبکه های اجتماعی وزیدن گرفته است که جریانش را خیلی خوب حس می کنم.» نکته جالب این که بعد از این گزارش ها، سیلی از ناسزاها، متلک ها و توهین ها به او برای گزارش بازی های مردان به راه افتاد. مردان جامعه مدرن آلمان، صدای یک زن را روی یک مسابقه مردانه فوتبال برنمی تابیدند و در شبکه های اجتماعی و صفحه فیس بوکش به انتقاد شدید از کلیت این ماجرا و نه عملکرد او پرداختند.

نعیمه ظفر؛ اولین گزارشگر زن لیگ بسکتبال بانوان ایران

یک تجربه متفاوت

گزارش یک بازی زنده و البته حساس از لیگ بسکتبال بانوان ایران برای اولین بار توسط «نعیمه ظفر»، مربی بسکتبال که نزدیک به سه سال در رادیو، برنامه مجله تخصصی بسکتبال بانوان را اجرا می کرد، در سال گذشته اتفاق افتاد. این گزارشگر زن، حدود ۱۰ دقیقه از این بازی را به صورت زنده برای شنوندگان رادیو ورزش گزارش کرد. او درباره احساسش از گزارشگری می گوید: «گزارشگری ورزشی یک دنیای کاملا متفاوت است و خیلی با اجرا و گویندگی عادی فرق می کند. تجربه خوبی بود و خودم از کارم راضی بودم. من از بچگی بسکتبال بازی می کردم، آن موقع تنها برنامه بسکتبال که از تلویزیون پخش می‌شد، «بسکتبال نوین» بود که هفت صبح روزهای جمعه با صدای آقای آتشی و آقای ابوالحسنی پخش می‌شد. لحن صحبت آن ها علاقه و انگیزه مرا به بسکتبال و دیدن بازی‌های لیگ NBA بیشتر می‌کرد. آقای ابوالحسنی، آقای رضاپور و آقای آتشی، از جمله کسانی بودند که من بعدها هم به صدایشان گوش می‌کردم و سعی کردم از تجربیات‌شان استفاده کنم. نکته جالب دیگر هم این که آقای مشحون، رئیس وقت فدراسیون بسکتبال هم از من بابت گزارش خوبم تشکر کردند.» بد نیست بدانید مظفری، بعد از این تجربه، یک بار دیگر هم روی آنتن زنده شبکه ورزش، به گزارش یک مسابقه پرداخته است.

«ترین»های دنیای گزارشگری ورزشی زنان

عجیب‌ترین مرگ یک گزارشگر زن

ژاپن و چین بالاترین آمار خودکشی نیروی کار را در جهان به خود اختصاص داده‌اند و تاکنون نتوانسته‌اند اقدامی جدی برای مقابله با این روند انجام دهند. واحد بازرسی کار در ژاپن اعلام کرده مرگ گزارشگر ورزشی زنِ شبکه تلویزیونی «ان.اچ.کی» این کشور در سال ۲۰۱۳ مربوط به بیش از ۱۵۹ ساعت اضافه کار وی در هفته و موافقت نکردن کارفرما با درخواست مرخصی وی، دو روز پیش از مرگ او بوده است. این زن که یکی از پرکارترین و بهترین گزارشگران مسابقات ورزشی زنان ژاپن بوده است، در نامه‌ای که پیش از مرگ به مادرش نوشته، گفته بود که ای کاش می‌توانستم کمتر کار کنم.

پرحاشیه ترین گزارشگر زن

«سارا کاربونرو» نامزد ایکر کاسیاس، دروازه بان سابق رئال مادرید است. او از سال ۲۰۰۰ یک خبرنگار ورزشی است و از سال ۲۰۰۵ به صورت حرفه ای وارد دنیای گزارشگری مسابقات ورزشی شده است. او سال ۲۰۱۵ به عنوان یکی از کارمندان رسمی یکی از شبکه های ورزشی اسپانیا، وارد این شبکه شد. سارا در زمانی که برای پوشش اخبار مربوط به تیم ملی اسپانیا به آفریقای جنوبی رفته بود، با کاسیاس آشنا شد و البته این آشنایی، حاشیه های زیادی برای دو طرف ایجاد کرد. در خور ذکر است که او یکی از محبوب ترین گزارشگران ورزشی زن در اسپانیا هم هست.

موفق‌ترین گزارشگر زن دنیا

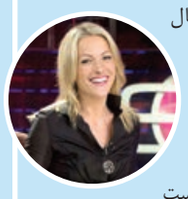

بهترین گزارشگر زن دنیا در سال ۲۰۱۷ به انتخاب سایت «رنکر»، «لیندسی زارنیک» گزارشگر مسابقات بسکتبال لیگ NBA آمریکاست. او دانش آموخته رشته روزنامه نگاری آنلاین از دانشگاه جیمز آمریکاست و اولین زنی است که موفق شد مسابقات المپیک را گزارش کند. او در سال ۲۰۰۸ تعداد زیادی از مسابقات زنان المپیک چین را گزارش کرد و تجربه موفق او، راه را برای گزارشگران زن دیگر باز کرد. او علاوه بر بسکتبال که به صورت تخصصی آن را گزارش می کند و حتی تجربه گزارش مسابقه فینال این رشته را هم در آمریکا داشته است، چندین گزارش بازی فوتبال را هم در پرونده ورزشی اش دارد.

برای تهیه مطالب این بخش، از منابعی چون: همشهری سرنخ، خبرآنلاین، بی بی سی فارسی، ایلنا و رنکر کمک گرفته شده است.